

skal ske »i nærmere bestemt omfang.⁵⁶

Det er herefter ikke nødvendigt at gå ind på art. 235's forhold til grundlovens § 20 i øvrigt. Det kan dog kort bemærkes, at artiklen kræver enstemmighed i Rådet, og således nødvendiggør medvirken af en konstitutionelt ansvarlig minister i hver af medlemsstaterne. Hvis beslutningen vedrører et anliggende, der af lovgivningsmagten kan delegeres til en minister, og hvis den ikke går ud på at tillægge andre organer en selvstændig kompetence direkte over for medlemsstaternes borgere, vil den af de grunde som tidligere er udviklet ikke indebære overdragelse af nogen forfatningsretlig beføjelse i grundlovens forstand.

Ved en politisk bedømmelse af artiklen må det endvidere tages i betragtning, at Rådets beslutning forudsætter høring af Parlamentet. Intet vil kunne ske i det dulgte, og et dansk parlamentsmedlem, der måtte være betænkelig ved et fremsat forslag, vil kunne rejse spørgsmålet i folketinget og vil på de måder, som grundloven og tingets forretningsorden anviser, f.eks. ved en forespørgselsdebat, kunne skabe klarhed over, om vedkommende danske minister har politisk mandat til at stemme for forslaget i Rådet. Den parlamentariske kontrol med Rådets vedtagelser, som i visse andre situationer hæmmes af, at Rådets forhandlinger ikke er offentlige,⁵⁷ kan effektivt sættes ind, når det drejer sig om anvendelse af art. 235.

»... til mellemfolkelige myndigheder, der er oprettet ved gensidig overenskomst med fremmede stater.« At Fællesskabets organer er »mellemfolkelige myndigheder« i grundlovens forstand synes ikke at kunne give anledning til tvivl. Ordet »mellemfolkelig« er jo i lovgivningssproget ensbetydende med »international«.

Ej heller synes det at kunne betvivles, at traktaten om Det europæiske økonomiske Fællesskab er en »gensidig overenskomst med fremmede stater«. Gensidighedskravet er i den forfatningsretlige litteratur udformet således, at overenskomsten må hvile på et vist lighedsprincip i den forstand, at den internationale myndighed må have samme beføjelser i forhold til alle deltagende stater. Endvidere må der ikke ske vilkårlig diskrimination mellem deltagerne i henseende til deres indflydelse i organisationen, hvilket dog ikke udelukker, at

der tages hensyn til befolkningstal, interesser og lignende.⁵⁸ Dette svarer nøje til medlemsstaternes stilling i Fællesskabet.

I gensidighedskravet kan ikke ligge nogen nødvendighed af, at Danmark skal være blandt de oprindelige deltagere i sammenslutningen og som sådan skal have haft medindflydelse på traktatens udformning. I sit indhold er traktaten gensidig, hvad enten en part kommer til før eller senere – det forudsættes herved at afstemningsregler og lignende tillempe – og der kan ikke i § 20 indfortolkes noget krav om, at selve afslutningsproceduren skulle være den samme for alle parter. En ensidig tiltrædelse i overensstemmelse med almindelig folkeretlig praksis vedrørende tiltrædelse af multilaterale konventioner må være fyldestgørende.

»... til fremme af mellemfolkelig retsorden og samarbejde. Det fremgår ikke af forarbejderne til grundloven af 1953, om der med denne betingelse er tilsigtet nogen særlig begrænsning. Alf Ross udtaler, at udtrykket er »så vidt, at det næppe udelukker nogen organisation, der kunne tænkes at komme på tale.«⁵⁹ At Det europæiske økonomiske Fællesskab dækkes af udtrykket, kan ikke med føje drages i tvivl. Mere end i nogen anden hidtil kendt organisation inddrages medlemsstaterne i et samarbejde, der præges af retlige forpligtelser og judiciel kontrol. Når det i pressepolemikken undertiden er gjort gældende, at Fællesskabets formål er magtpolitisk i modsætningsforhold til den ikke-europæiske verden, og traktaten af den grund uførelig med grl. § 20, beror det på en misforståelse af såvel traktaten som grundloven. Det er rigtigt, at de seks landes regeringer i en erklæring af 2. juni 1955, den såkaldte »Messina-erklæring«, betegnede den økonomiske integration som »uomgængelig for at bevare den plads, Europa indtager i verden, for at gengive Europa dets indflydelse og prestige og for stadig at højne befolkningens levestandard.«⁶⁰ Heri ligger dog intet om, at europæiske interesser med magt skulle søges gjort gældende overfor udenforstående stater, og end mindre vil der i traktaten kunne findes nogen antydning af en sådan magtpolitik. Endvidere er det utvivlsomt, at grundloven ikke formulerer nogen betingelse om, at den retsorden og det samarbejde, der fremmes, skal være universelt i modsætning til regionalt. Og-